

TARBOREŠNIK

NOVOLETNA IZDAJA

Štev. 1. Leto II. ŠPITAL NA DRAVI Novo leto 1947

NOVO LETO K NAM PRIHAJA

NOVO LETO K NAM PRIHAJA
PO SKRIVNOSTNI TEMNI POTI.
KVIŠKU SRCA! SAJ IZ RAJA
J E Z U S NAM HITI NAPROTI.

V L U Č SVETA OČI UPRI MO,
KI VSA POTA RAZSVETLJUJE,
MATER MILOSTI PROSIMO,
NAJ NAS Z J E Z U S O M ZDRUŽUJE.

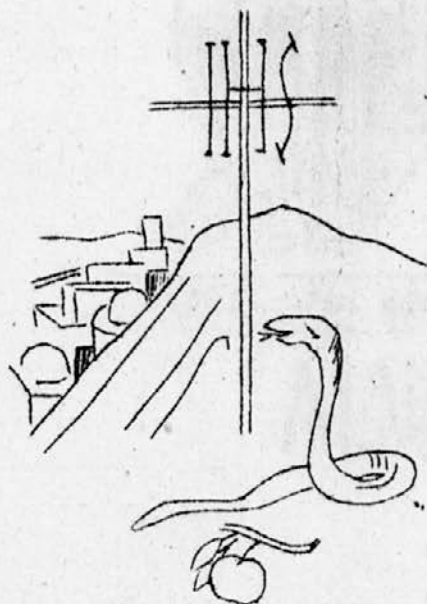
BOŽJI S I N ŽIVI MED NAMI,
KI SE J E Z U S IMENUJE,
V JASLICAH LEŽI NA SLAMI
CN, KI VEKOMAJ KRALJUJE.

VERE, UPANJA, LJUBEZNI
LUČKE V SRCIH SI PRIŽGIMO!
NOVO LETO ČISTI, TREZNI
S SVETIM KRIŽEM VSI ZAČNIMO!

NOVO LETO SPET NAM SIJE,
B O G U ZANJ SE ZAHVALIMO,
V VARSTVU J E Z U S A, MARIJE
CELO LETO OSTANIMO!

V NOVO LETO

Prestopili smo prag novega leta. Spet stojimo pred železnim, neprodinim zastorom 365 dni, ki se nam bo odgrinjal le korak za korakom. Ni ga ne vidca ne modrijana, ki bi vedel, kaj nas to leto čaka. Ni ga nobenega, ki bi znal povedati, ali bo to leto nam za to zemeljsko življenje v srečo ali v nesrečo.

Zdi se, kakor da bi se nad nas razpe-la čisto temna noč, ki nima ne kraja ne konca. Do tega občutka in zaključka pride človeška modrost in človeška moč.

Naša pota pa niso božja pota in božji načrti ne našim podobni. Izgubljene ovce smo današnji ljudje. Na vse mogoče načine, ki jih je zmožna le iznajdljivost neskončne ljubezni božje, nas je Bog klical na pravo pot k sebi v nebesa. V jasni luči nam je bil pokazan naš smoter, ki ga moramo doseči - B o g v nebesih. Pred nas so postavljena na razpolago vsa sredstva in možnosti za dosego tega smotra, pa smo prešerno in prezirljivo šli preko tega za svojim smotrom, ki smo si ga sami zastavili tu na zemlji. Kar bežali smo proč od Pastirja naših duš vedno dalje v trnje in puščavo. Božja ljubezen in dobrotta nas ni mogla več rešiti.

Zato nas je Bog prepustil samim sebi. Za toliko časa, dokler ne bo spet duša prevladala nad telesom, da bo začela iz te strahotne puščave klicati, naj božji P a s t i r pride po nas. Zašli smo predaleč, pregloboko v trnje in ne znamo več nazaj.

Skoro dve leti najhujšega trpljenja je že za nami. Ob vstopu v tretje leto pogledjmo vase. Ali smo že zmožni zaklicati Pastirju: Gospod, vem, da si Ti moj cilj in ne grunt, ne služba, ne čast, ne oblast, ne denar, ne jed, ne pijača, ne drugi telesni užitki. Sedaj smo to že spoznali!

Pogledjmo, ali smo že sposobni, če smo do tega spoznaja že prišli, povzeti iz njega tudi že zaključek: "Zato bom vse delal za Te, vse sprejel iz Tvoje roke, ker hočem priti k Tebi. Če nas

vodiš po nerazumljivih potih, jih bomo hodili vdano in voljno, ker vemo, da si jih zasnoval in določil Ti, ki nas hočeš po njih pripeljati k sebi!"

V tem spoznanju in s to voljo pojdemo v novo leto! Če ga bomo začeli z Bogom in šli skozenj ob roki božji, potem ne bo temne noči, ne bo nevarnosti in pogubnih prepadov, ne žalostnega životarjenja, ker je On Pot, Resnica in Življenje. Tudi obupa ne bo, ne žalosti in kloniti nam ne bo treba pod težo begunskega bremena, ker jarem, ki ga naloži On, je tistim, ki ga vdano in z Njim nosijo, lahak in breme sladko.

Ime "J E Z U S" stoji na začetku novega leta. Naj to ime žari v našem mišljenju in volji kot središče, iz katerega vse izhaja in h kateremu se vse spet vrača. Naj nam bo vodilo skozi novo leto, pa bodo tudi za nas postale občutena življenjska resnica Jezusove besede: "J A Z S E M L U Č S V E T A; K D O R H O D I Z A M E N O J, N E B O H O D I L V T E M I!"

NOVO LETO - GOSPODOVO OBREZOVANJE

Ta praznik nas spominja obreda, ki je po njem odrešenik osmi dan po rojstvu postal član izraelskega naroda in mu je bila dano ime J e z u s .

Na ta dan se začneja državljansko leto. Zato se imenuje tudi N o v o l e t o .

V novem letu živi v imenu Jezusovem! To ime Ti bodi vodilo! Sam črpaj iz zakladov odrešenja, pa bodi tudi svojemu okolju rešenik, ki posreduje odrešenje! Ne ugovarjaj v novem letu s Kajnom: Sem mar jaz varuh svojega brata? (1 Mojz 4,9)

(Iz molivenika "Kristus kraljuj!")

NOVOLETNA

Bog in sveti božji križ,
vse še po navadi stari,
mimno so božišni čari,
še diši skoz okna hiš.

Novo leto! Srečno, srečno!
če ne zmanjka dobre volje,
bo to leto dosti boljše,
saj težave niso večno.

Brezjanska Marija sveta,
naj varuje polja, gmajne,
v raj pokliče naše rajne,
pota razvezlja zakleta!

Naj doma vse lepo rase,
v nam naj milost le zmaguje,
potlej pa čeprav na tuje
z Bogom gremo v nove čase.

M. K.

BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO
ŽELI

SVOJIM BRALCEM

Jaboriščnik

OUR BEST WISHES TO UNRRA
 FOR THE NEWYEAR 1947

Again a year passed without return and the New Year 1947 is coming.

Rewiewing our DPs' life in the gone twelve months we must state that it was UNRRA which our living rendered possible, which helped us to solve our difficulties and troubles. We are indebted to UNRRA for all material supply and spiritual support.

Our dear director J a r v i e, we are thanknig you and your careful excellent Team for all help and support given in the past year. We are well aware how much we need your all round help also in the future.

Please accept all ^{our} sincerest wishes for a blessed and successful New Year 1947.

NOVOLETNA BEGUNSKA

Leto staro zagrnilo
 časa so zavese
 in spomine - grenko solze
 v daljo potopile...

Nova zarja vstaja, dviga
 v zlatu se pred nami...
 Čas nas kliče,
 v strtih srcih up nam drami...

Domovina se oglašča
 in prinaša
 nam pomlad in cvetje:
 ražmarin, rdeči napelji,
 ptičkov drobnih petje...

Čujte, bratci in sestrice!
 Pohitimo
 v zarje nove
 in prižgimo
 si ugasle plamenice!

Hinko

SLOVENSKO IZSELJEVANJE V AMERIKO

Tudi našega človeka je pred več kakor sto leti zamikal blesk novega sveta. Že med leti 1830. in 1850. jih je bilo nekaj, ki so jo pomaknili "čez lužo", kakor so nekoliko hudomušno rekli poti čez morje v Ameriko. Bili so to sami mladi, podjetni posamezniki, možje in fantje, ki so potegnili kmalu za seboj večje število drugih. Avanturistov med njimi lahko rečemo ni bilo. Bili so to ljudje, ki so bili doma večalinarji po svetu, zlasti v Nemčiji, kjer so zvedeli, da se da v Ameriki še hitreje gospodarsko opomoči se kot v Evropi, in se niso strašili poti čez morje.

Število slovenskih izseljencev v Ameriko je začelo med leti 1850. in 1880. stalno rasti, vendar pa še ni doseglo takega večjega števila.

Rapidno pa je začela rasti številka naših izseljencev v Ameriko po letu 1900. To je trajalo do leta 1914. (do 1. svetovne vojske). V tem času so odhajali v Ameriko letno ne samo v stotinah ampak že kar v tisočih. Vrata Amerike so bila odprta še na stežaj. V Ameriko so se selili zlasti ljudje iz obrobnih slovenskih pokrajin, t. j. iz Slovenske krajine, Primorske in iz revnega dela naše Dolensjke, pa tudi Gorenjska in koroška Slovenija sta dali svoj delež.

Glavni val naših izseljencev je šel v Združene države severne Amerike (USA), druge ameriške bodisi severne bodisi južne ameriške države pred prvo vojsko se niso prišle vpoštev. Vsi naši izseljenci so odšli v Ameriko tako rekoč s culico v roki. Vsi pa so imeli veliko dobre volje, pridne roke in pošteno slovensko srce. V njihovem življenju v tujem svetu jim je bila glavna opora močna vera v božjo pomoč. Ta jih je držala pri njihovih neredkih hudih preizkušnjah in dostikrat nenajhneni trpljenju. Zato pa so dosegali večkrat naravnost zavirljive uspehe ne samo med rojaki ampak v tujem svetu sploh, na kar smo lahko ponosni vsi pravi in zavedni Slovenci. Mnogim, prenmogim je postala Amerika nova domovina. Mnogo pa se jih po nekaj letih vrnilo v "staro" domovino, kjer so začeli novo gospodarsko življenje s sredstvi, ki so si jih zbrali onkraj morja. Med ljudmi so dobili poimenovanje "Amerikanci". Se danes dobiš po vsej Sloveniji osebne in hišne priimke "Amerikanec", "pri Amerikancu" in podobno, čeprav že davno pri hiši ni nobenega živega, ki bi bil v Ameriki.

Po prvi svetovni vojski pa se je va 1 slovenskih izseljencev v Ameriko ustavil, ker so Združene države močno pripravile svoja vrata. Določena je bila posebna kvota, koliko oseb sme iz posamezne evropske države vanje. Za Jugoslavijo je bilo to število zelo nizko odmerjeno. Hvala Bogu so se pa tudi gospodarske in kulturne razmere v jugoslovanskem delu Slovenije tako izboljšale, da je veljal za ta del Slovenije gotovo v polni meri izrek "Najboljša Amerika je doma". Nasprotno pa je prišlo v primorski Sloveniji, ki je prišla po rapalski pogodbi pod Italijo, do močnega izseljevanja, in to zlasti zaradi izredno hudega narodnopolitičnega pritiska s strani laškega režima na naše ljudi, ki so se zato začeli v množinah seliti poleg v Egipt tudi v Ameriko, in to v Argentinijo v prvi vrsti, ki je pustila za evrop. izseljence še najbolj odprta svoja vrata.

"AMERIŠKI SLOVENEK"

Prvi slovenski list v Ameriki

Geslo: Za vero in narod - za pravico in resnico - od boja do zmage!

Da bi se povezali slovenski izseljenci v Ameriki med seboj, so si kaj kmalu poleg svojih društev in različnih podpornih organizacij ustanovili tudi svoj slovenski list, ki so mu dali ime "Amerikanski Slovenec". Prva številka je izšla 3. sept. 1891., t.j. pred dobrimi 55 leti. Njegov ustanovitelj je bil Anton M u r n i k, ki je uredil tudi prvih 10 števil. List je začel izhajati v Chicagu (Illinois).

Po 10. številki je bil list prodan. Kupil ga je megr. J. F. B u h, ki pa je list preselil v Tower, koder ga je ob velikem naporu izdajal do decembra 1899. Takrat ga je Buh prodal Slovenski tiskovni družbi v Jolliet (Illinois). Uredništvo je sedaj prevzel tedanji odlični sloven. župnik v Jollietu Frančišek Š u š t e r š i č, ki je bil glavni urednik lista do 1. 1910., ko je vsled bolehnosti odpotoval v domovino. Za njim so urejevali list različni lajiki in deloma tudi duhovniki, kot župnik John K r a n j e c, župnik John P l e v n i k in razni pomožni duhovniki pri sloven. župniji sv. Jožefa v Jollietu.

Meseca junija 1924. je list odkupila "Slovenska tiskovna družba 'Edinost'" v Chicagu. Sedaj je postal njegov urednik John J e r i o h, ki je urejal list do 3. septembra lanskega leta, to je nad 22 let, ko je list (ne pa tudi tiskarne) kupila K. S. K. Jednota. Med sotrudniki lista naj iz te dobe omenimo zlasti dva moža, in sicer Rev. Jurija M. T r u n k a, ki je nad 20 let pisal v listu kolono "Pisano polje", in Rev. Jamesa C h e r n e t a, častnega predsednika Tiskovne družbe 'Edinost', ki je napisal v tem času za list tudi mnogo zanimivih člankov.

"Amerikanski Slovenec" je igral v življenju ameriških Slovencev zelo važno vlogo, posebno v zadnjih 20 letih, ker je postal v tej dobi dnevnik (kot tak je izhajal do maja 1943.; od tega dne dalje do 3. sept. lanskega leta pa dvakrat na teden). Bil je skozi in skozi sloven. katol. list. Temu svoj poslanstvu se ni nikoli odrekel. Pojavljali so se med amer. Slovenci - od časa do časa tudi razni spori, toda to so bili, toda to so bili le osebni prepiri, katerih ne manjka nikjer. Toda krščanskim načelom krščanstva in katoličanstva je AS ostal vedno trdno zvest.

"Kot katoliški list komunizma ni nikoli odobral. O tem je vedno tolmačil svojim čitateljem, kaj so načela komunizma in kaj načela krščanstva. So kakor ogenj in voda". (Prim. AS, št. 71. z dne 3. 9. 1946. !)

Kar se pa tiče odnosa do režima v stari domovini v zadnjem času, pa je bil drugačen, kakor pa je na pr. odnos "Ameriške Domovine", ki izhaja v Clevelandu. V tem pogledu naj govori AS sam: "Vsega polit. dogodkov v domovini je dala vajeti v roke komunistom. To je neizogib. dejstvo in temu dejstvu se mora gledati v oči. O strmi, vijugasti in nevarni poti cinca jugoslov. drž. voz. Vozniki nismo mi, ne katoličani doma, ampak komunisti. A na vozu se peljejo vsi. Kakšna izbira je najboljša in najprimernejša? Well, previdni bodo rekli: potrpežljiv moraš biti, da te ne zvrnejo po strm. bregu. Če te zvrnejo, bo po tebi. Pazi na svojo glavo. Dokler ti glava stoji na vratu, te bo še vedno lahko vodila, še vedno boš lahko govoril, če danes ne, pa jutri. Če pa glavo izgubiš, si zgubljen za vedno. To seveda le v politič. življenju." (R. t.).

OB STOLETNICI PREŠERNOVH POEZIJ

(1847-1947)

Sto let je v dneh pred božičem šlo mimo nas, odkar so v Ljubljani izšle Poezije Doktorja Franceta Prešerna. Drobna knjižica lirskih pesmi ni v tistih časih vzbudila posebne pozornosti in je narod šele pozneje znal prav ceniti Prešernove pesem. Sicer je bil Prešeren kot pesnik že znan po "Sonetnem venecu" in "Krstu pri Savici" in so njegove pesmi izšle v petih rojih "Kranjske Obelice", pa tudi v Bleiweisovih "Novicah" in "Ilirskem listu", a v "Poezijah" so prvič zbrane izšle njegove pesmi.

Sto let je šlo mimo nas, odkar so izšle Prešernove "Poezije", pa vendar nam je njegova pesem še tako blizu in nam je v tujini še bolj domača, kot nam je bila na domači zemlji. Šele sedaj, ko nismo doma, pravilno občutimo, kaj nam je Prešeren. Morda se bo kdo vprašal, kaj je vendar v Prešernu tako privlačnega, da je toliko naših ljudi ob odhodu od doma vzelo s seboj ravno njegove "Poezije".

Veliko so že pisali o Prešernu in pogosto so se ga spominjali razni guberniki. Nekaterim je bil vzor velikega in zavednega Slovenca, drugim naš največji pesnik, tretjim vtelesenje slovenske duše, nekak tragičen simbol slovenstva. Pri naštevanju njegovih vrlin so nekateri omenjali tudi njegove napake.

Franco Prešeren je prvi slovenski pesnik, ki je znal v našem jeziku izraziti najgloblja osebna čustva in doživetja ter jih strniti z usodo vsega naroda. Razočaranje v tujem svetu, neuslišano ljubezen do Primičeve Julije in odpoved, tako lepo izpovedano v "Krstu pri Savici", je znal zajeti v pesem, kakršne ni pel pred njim in za njim nihče. Goljufiva kača, želja po učenosti, ga je peljala iz domače Vrbe v svet, pa je odtod zahrepanel po mirnem življenju kmeta na domači grudi, kjer bi mu lahko v miru in zadovoljstvu potekalo življenje. Razočaranje nad svetom, kjer daje le petica sloveče ime, ga je še bolj priklenilo na dom, ki ga s svojimi tedanjimi kulturnimi razmerami ni mogel zadovoljiti. V svoji ljubezni do Primičeve Julije je zapel trikrat peto pesem .. sonetni venec, ki ni le slavospev njegove osebne ljubezni do Julije, ampak tudi slavospev ljubezni do domovine, o kateri je trdno upal, da se ji bodo vremena zjasnila ter ji bodo zasijale milejše zvezde, saj je poznala, odkar je s Pipinovim jarnom vklonila sušno ramo, samo krvave punte in ropanje Turkov. Sonetni venec, ta slavospev neuslišani ljubezni, lepo zaključuje "Krst pri Savici", kjer pesnik ob zgodovinskih dogodkih, ko je s strašno slepoto udarjen Slovenec moril Slovenca brata, ob Bogomilini odpovedi Crtomiru izpoveduje tragiko svoje osebne ljubezni.

Prešeren je živel v dobi, ko ni vihrala burja preko drobnih vasic in spokojnih mest. Dežela je živela v svojem naravnem bogastvu in se napajala v domačnosti in sreči družinskih ognjišč. V mestih so pričele odmirati nekdanj trdne nemške družine in najbolj podjetni sinovi knežkega naroda so postopoma dosegali

različne stopnje mestne družbe. Drobne knjižice so mu ob večernih urah krajšale čas in ga v trdi zimi zblíževale s pomladjo.

Od ust do ust je tedaj šla novica, da nek "jezični dohtar" dela lepe pesmice. Kar vidimo jih, kako so planili po vsaki novi pesmici, ki je bila "na svitlo dana". Vidimo jih, redke izobražence, kako s ponosom recitirajo in uživajo ob polnosti besed in zvenu rim; vidimo jih, dekleta na vasi, kako nerodno jim je, da je nekdo vdrl v njihove skrivnosti in da je tako čudovito ubrano povezal njihovo razpoloženje; vidimo jih, fante na vasi, kako poskušajo, da bi vsaj eno pesmico zapeli; vidimo jih, mlade dijačke, kako silno jim je začelo utripati srce, ker jim je nekdo tako udarne besede položil na usta.

Prešeren je s svojo pesmijo na globoko zajel mali slovenski svet in je pristno zadel slovensko dušo, saj je znal pomodrovati s starčki in nagajati mladini.

Prešeren je pel za ljudstvo, pel za ljudi, ki se zanje tedaj ni nihče zmenil; pel o domovini, ki je svet ni poznal, pel o junakih, ki jih je že davno krila zemlja. Vzgojil je nov rod, ki mu je usoda naklonila srečo razširjanja in uveljavljanja njegove pesni.

France Prešeren je prvi prodrl v svet. Sam se je pod Čopovim mentorstvom učil pri tujih pesnikih in je v slovenskem slovstvu vpeljal pesniške oblike iz tujih slovstev. Da smo Slovenci danes kulturno tako visoko stoječ narod, je nemalo Prešernova zasluga. Ko smo dobili njegovo pesen, smo stopili v družino evropskih narodov. Prešeren je pesnik evropske veličine in pomeni Slovincem to, kar Italijanom Dante in Nemcem Goethe. Z njegovo na zunaj skromno knjižico "Poezij", ki je ravno sedaj že sto let eden izmed vogelnih kamnov slovenskega slovstva, smo se Slovenci v liriki postavili na višino drugih evropskih literatur.

Cez dve leti bomo proslavljali stoletnico Prešernove smrti. Kakor jih bilo ob njegovi smrti malo, ki so predvidevali obstanek njegove pesni za desetletja in desetletja, tako smo danes vsi globoko hvaležni velikemu sinu našega naroda za njegovo delo. Hvaležni smo mu predvsem zato, da je v svojih najbridkejših urah podaril svojemu ljudstvu najčistejše bisere svoje krvi, bisere, ki nam v teh dneh vsakokrat, kadar jih beremo, olajšajo breme, ki nas ohrabre in povežejo z domačijo.

Hvaležni smo mu za besede, ki nas tako toplo spominjajo doma. Vemo, da so se mu porcdile prav v isti ljubezni do domače grude, ki navdaja nas, vemo, da je zato naš, prav naš in nam ga nihče vzeti ne bo. Spomin nanj nam je svet in vsaka zloraba njegovega imena nas boli. Naj si ga lasti ta ali oni, naj ga še bolj po svoje slikajo, on bo ostal za nas zaveden Slovenec, ljubitelj svojega naroda in veliki sin grude, v kateri je želel počivati.

Daj Bog, da nas bo Prešernova umetnost spremljala v čas, ko bo prepir pregnan s sveta in bo vsak rojak prost in mejak le sosed in ne vrag.

Za naš čas veljajo Prešernove besede, da ni lepše mladenke, kot naše je krvi deklet, ki ji ni mar za vsakega sleparčka; za naš čas veljajo pesnikove besede, da bo iz naših sinov, poteptanih, opljuvanih, razbičanih in ogoljufanih, zrasel nov rod, ki bo strah sovražnikom.

S Prešernom trdno upamo, da bomo našli pot tja, kjer si bomo prosto volili vere in postave, v pravo svobodo, kjer bo svobodi in človeški osebnosti priznana pravo mesto.

E.K.

O VRBA, SREČNA, DRAGA VAS DOVAČA,

kjer hiša mojega stoji očeta,
da b' uka žeja me iz tvojga sveta
speljala ne bila, goljufiva kača!

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srce si sladkega obeta,
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b' igrača.

Zvesto srce in delovno ročico
za doto, ki jo nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico,

mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed varoval - svet Marka.

CERKEV VIDI VŠO NEVARNOST

Papežev drž. tajnik msgr. M o n t i n i je nedavno sprejel posebno odposlanstvo krščan. delavskih društev, ki mu je v svojem pozdravnem govoru, med drugim naglasil tudi te misli:

BOGOTAJSTVO

"Socialno resničnost današnjega dne Vatikanu ni prikri-
ta. Oči cerkvenega poveljarja vidijo social. prikazni v vsej njihovi
strašotni posledici. Ti social. pojavi so že taki, da zadevajo bogo-
slovna vprašanja in našo vero. Svet bogotajstva je tisti, ki imamo
zdaj z njim opravka. To stanje ni omejeno na posamezne celice, mar-
več gospoduje že kar na celih celinah. Te prikazni silijo že tudi
čez naše meje. Kamor koli vdere, povsod ustvarjajo duhovno praznoto.
Cerkve dobro čuti to nevarnost. Lahko rečemo, da krščanstvo takega
napada, kakršen zdaj vdira k nam, ni doživelo od tistih časov, odkar
je napadal islam. Toda ta nevarnost v sedanjem redu ne vzbuja nika-
ke groze, kakor jo je tedaj. Pač pa narobe, sedanji red se da od teh
prikazni očarati in preslepiti."

ČASI PASIVNE OBRAMBE SO MINILI.

Po teh besedah je msgr. Montini spregovoril o social.
delovanju katol. Cerkve, rekoč:

"Kat. Cerkve v njenem delovanju na social. področju ne
vodi želja, da bi sama sebe rešila, marveč jo vodi resno prepričanje,
da je treba rešiti delavčovo dušo, duše vseh delavcev. Zato je treba,
da se Cerkve povsod uveljavljajo. Nikakor se ni več nogoče omejevati
na zgolj pasivno obrambo. Obramba je marveč v tem, da se Cerkve pov-
sod uveljavljajo, da je povsod navzoče, kjer je, sovraštvo zoper nas
največje, odgovornost najtežja. Zato je neobhodno potrebno, da živimo
z ljudstvom ter mu izkazuujemo spoštovanje in zaupanje. Vemo, da so vsi
ljudje, da so božje stvari, ki se gotovo ne bodo ustavljali tesnici
in božji pravičnosti."

NE SAMO TOLAŽITI, MARVEČ TUDI POMAGATI!

"Če je na svetu še kaj lepega, je to gotovo ljudsko srce.
Odstraniti moramo le nesporazum, ki je nastal med Cerkvijo in delav-
čevim svetom. Tako moramo delati, da delavci v duhovniku ne bodo več
videli privrženca pokvarjenega sistema. Prepričati jih moramo, da se
sistem da menjati, sicer ne po revoluciji, pač pa po vztrajni, modri
in napredni evoluciji. Delavcem je treba dopovedati, da se ne maramo
omejiti na te, da bi jih tolažili v njihovi revščini, marveč da je
naša Cerkve tista, ki jim hoče pomagati, jih ščititi, in da je Cerkve
dolga stoletja izrecno bila na strani tistih, ki so njene pomoči bi-
li najbolj potrebni."

DUŠE ZA KRISTUSA

Svoj pozdrav je msgr. Montini zaključil takole: "Cerkve
je zagovornica siromakov. Je naravna prijateljica tistih, ki trpe. No-
če varati njihovih upov, marveč jih skuša z vsemi mogočimi sredstvi
pomagati in jih podpreti. Naloga, ki je Cerkvi naložena, je danes in
vsekdar pridobivanje duš."

OBRAMOVA

Obram je gruntar. Dober gruntar, kakor se reče. Polje obdelano, živina čedna, samo nekaj je, kar tišči Obrama k tlom.

Dihati ne more.

Kaj je Obram že v letih? Kaj še, od petdesetih se je dobro poslovil, toda v dveh letih se je postaral. Kar posiveli so lasje ob ušesih in na zatilniku. Šestdeset bi mu jih prisodil vsak, ki bi ga videl v nedeljo iti od nauka.

"Vije nas", za vse sosede dregne Devs, ko grede možakarji od rožnega venca. Kar spogledajo se. Saj vsi vedo, kje jih čevelj yuli, samo na glas ni upal nihče nič reči.

"Mene prav zares baše", pritrди Obram. "Dva sta odšla. S posli se pobijati pa ne kaže. Imaš več škodā kot koristi. Z žensko in s punco se pobijamo in rinemo, kakor pač moremo."

"Za božič ne je kar stiskalo v grlu," počasi odklepa Devs besedan vrata. "Ko je ženska postavila potico na mizo in sem pogledal na Grogov stol, so mi kar solze stopile v oči. Bog ve, kje se fant klati. Črnega kruha nima. Pa tako je bil navezan na dom. K vojakom je šel, pa je vselej prosil žensko za kruh: "Mama odkolehajte mi ga brtevs! Ni ga sam odrezal. Pa ga je imel v miznici na razpolago kakor vsi drugi."

Kako so vsa srca mehka. Kar stajane so grče. Je Miklav, ki je do zadnjega Jožu branil, da bi vzel lotozovo Pepo. Zdaj bi mu ne branil. Še silil bi ga, da bi se fant spet kam ne zale-tel.

"Moja sta dva, ki jih ni," je težko Obramu. "Kamor stopim, ju vidim. Pramu je dolgčas po lotozvu, pa bi meni ne bilo? Verjameš, Devs, da konj kar stopica, kadar rečem fantovo ime. Prekvat, kar nerad grem v hlev."

"Letos Silvestrovo^{še} ne diši ne kakor po navadi. Jutri je novo leto. Olovek bi rad, da bi imel vsaj nekaj upanja na boljše, pa nič ne kaže. Tako je: Dokler fantov ne bo, dotlej se bom staral in mrl!" se trgajo besede iz Miklava.

"Našo kri je udaril Bog, pa nas je bolj zadel, kot bi nas mahnil."

Obram lovi misli po srcu. Pa na pot mora paziti. Gaz je ozka in poledenela.

Takole je v Podtabor legla žalost. Skoraj v vsaki hiši sedi. Je žegnana voda je ne more pregnati, ne kadilo, ne rožnikranci!"

Fantov ni, podtaborskih brusev, ki so tri vasi naokoli že vse fante premlatili.

Obram gleda v vrata, Devs gleda v vrata, Miklav gleda v vrata, Hajman, Matijevec in Poderžaj.

Morda pa nocoj pridejo. Tako da bodo jutri že v cerkvi doma?

Gospodarji čakajo Novega leta. Saj bi ga ne, pa verujejo v čudeže. Kolikokrat so se ravno v takemle času vrnili tisti, ki so jih imeli že za izgubljene. No, Pelak se je ravno na Silvestra vrnil iz ujetništva. Peveda takrat je bila druga vojska in ljudje so bili še bolj ljudje. Danes je vse drugače. Če rečeš kaj o ljubezni, ti bo otrok pokazal osle. Svet je vtaknil glavo v praznino in ker ga je sram priznati, vleče laž o polnosti naprej.

"Zlomek!" udari Obram ob mizo, da se sam ustraši. Petlej gre v kampo. Koga naj čaka? Nobenega ne bo. Še diši po kadilu. Po oljki in po brinju. Brenko in sladko hkrati.

Obramu se zdi, da mu vse manjka. Na kaj naj opre upanje v novem letu? Saj nikakor nič ne kaže. Kaj mu pomagajo njive? Ozimina je pod snegom in ko bo pomlad prišla in bodo pšenice zaklasile, za koga bodo? Obram ima dosti vsega. Saj skoraj nič ne je. Ne gre mu. Vse se mu je uprlo. Kašo je tako rad jedel, zdaj je ne spravi doli. Kar po ustih se mu valja. Prvi vselej položi žlico na mizo.

Obramovka pride precej pozno leč. Toliko je treba ponarediti. V kamri je tiho. Pa Obramovka ve, da mož ne spi. Nocoj bosta nemara oba čula. Če bi se le kdaj ponoči odprla vrata in bi fanta prišla.

Obramova brusa!

"Neža, mene vse boli," reče čez čas Obram in se obrne. "Tu notri me tišči kakor da ves tabor leži na meni!"

Obramovka ne ve kaj reči. Ozek obraz se ji vtaplja v blazino. Naravnost v okno gleda.

Počasi ji odteka kri. Kar ni fantov, se rana ne more zaceliti. Čez dan še gre. Z delom se zamoti. V nočeh pa vasuje Obramovka s svojimi bučmani. "Ronc je oženjen v Strahinj. Dobro mu je. Neža je odšla v Ljubno. Bog z njo! Z otroki se pobija, pa na Brezje gleda. Reva je. Ni se prav zagnala.

Matevž in Lojz pa sta šla. Dvakrat sta pisala in nič več. Glasu ne dasta od sebe, kot da sta mrtva, izgubljena. Obramovka v sanjah po gmajnah išče. Nobenega ne najde. Ve, da jih ne more zgrešiti. Med milijoni sta samo dva Obramova, Matevž in Lojz.

"Trudna se vrača Obramovka z zoro s svoje poti. In pride dan in delo in je za spoznanje boljše. Pa se spej znoči in Obramovka spet išče. Ne more drugače. A do je, ki ne bi iskal svoje krvi, dokler je ne najde? Kri ni drahma. In še za drahmo je žena prižgala luč in prebudila vso hišo.

Obram in Obramovka čujeta vse ure, ki jih bijeta tarna in taborska cerkev. Ko udari eno, je zvenk, kakor bi nekdo poklical: "Lojz!" Oba hkrati se obrneta. Kakor da je bil spomin. Ko bije dve, se obema zdi, da je zavekalo iz lin: "Ma-tevž!" Prav tako.

Ne moreta spati. In novo leto je že. Dve uri novega leta, dve uri kot dvoje let!

"Bog se usmili čez Verne duše v vicah!"

Ure tolcejo. Obram vse sliši. Vsako natanko sliši, še prej preden udari.

Obramovka tudi.

Potlej oba molita. Obramovka zloguje besede. Počasi pribija Obram.

"Za naša dva, če sta živa ali mrtva. Oče naš ..."

"Da bi se vrnila, kadar bo božja volja!" se vdaja Obramovka.

Ko obram moli za verne duše, se mu zdi, da moli tudi za svoja dva, za oba Obramova brusa.

Da bi ju Bog varoval!

Da bi ju vsaj!

VERA IN ŽIVLJENJE

(Nadaljevanje)

Krščanstvo nam prelepo odkriva pomen trpljenja pravičnih. Kakor je Kristus trpel za odrešenje sveta, tako se božja dobrotu poslužuje tudi pravičnih, da sodelujejo s Kristusom pri odrešenju. Zato pravi Gospod: „Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ na svoje rame in naj hodi za menoj! Njegova mati prečista Devica Marija ni imela najmanjšega greha nad seboj in vendar je morala trpeti s svojim Sinom strašno trpljenje in je postala Kraljica Mučencev. Zakaj je Bog dovolil, da je tako strašno trpela ona, ki jo je med vsemi najbolj ljubil? Da je postala tako najbolj podobna Kristusu, da je s tem sebi zaslužila neizmerno bogastvo milosti in zasluženja, da je tudi ona pomagala pri odrešenju človeštva.

Zakaj pa Bog dopušča greh? Ali bi ne bilo bolje, da bi Bog pokončal grešnike, ki zavajajo svet v odpad od Boga? Na to vprašanje je Jezus lepo odgovoril v priliki o pšenici in ljujliki, ki jo je zasejal na njivo med čisto pšenico sovražnik. Hlapci so zahtevali, da bi takoj izruvali ljujliko na njivi, pa jim je gospodar to prepovedal, da ne bi z ljujliko vred izruvali tudi pšenice. Ob koncu žetve bo dal ločiti ljujliko od pšenice in jo sežgati. Tudi greh Bog dopusti, ker ne mara jemati človeku svobodne volje. Ne uniči grešnikov, ker hoče iž čaka in opominjati da bi se spreobrili. Toda končno obračun že pride, če ne prej, na sodni dan, ko bo Bog vrgel človeško ljujliko v večno ognjeno peč.

Malokdaj v svetovni zgodovini je bila vera v božjo Previdnost tako potrebna kakor danes. Močne vere potrebujemo. Za to je treba danes posebno prositi. In če bo v nas res močna vera, potem nas trpljenje in vsakovrstne preizkušnje ne bodo begale! Trdno bomo zaupali, da nam Bog vse to obrne na dobro. Danes morda ne razumemo vsega, ko bomo pa nekoč v večnosti in v Bogu gledali vse skrivnosti božjega vladanja, takrat pa bomo peli večni „Te Deum“, Bogu hvalo, posebno za one dni, ko smo trpeli, če smo trpeli s Kristusom. To bodo za nas najdragocenejši trenutki življenja. Če smo močni v veri, ne bomo godrnjali, ampak v zaupanju v Boga vse nosili, kar utegne priti. Če bomo pa v popolnosti še bolj rasli, bomo znali celo sv. Terezijo zahvaljevati že na tem svetu za vse preizkušnje, za vse trpljenje. Le popolnoma v Bogu zakoreninjene duše morejo razumeti to in s sv. Terezijo moliti: Gospod, trpeti ali umreti!”

Konec

ODPUŠČANJE BREZ POZABLJENJA

JE PODOBNO DENARNI POBOTNICI - BREZ PODPISA!

100 LETNICA VLADAVINE MORAVSKEGA KNEZA RASTISLAVA (Nadaljevanje)

Moravanom ni moglo ostati prikrito, da je Ciril eden največjih učenjakov in najsvetejših duhovnikov svoje dobe; slišali so o velikih državniških sposobnostih sv. Metodija. Težko so mogli oceniti, da sveta brata po vesoljnem krščan. obzorju presagata vse može svoje dobe. A čudili so se, da dva tako velika moža tako čisto govorita slovan. jezik in da z vso globino in širino Kristusove ljubezni ljubita prezirane Slovane. Da, to sta prava apstola Kristusovega nauka ljubezni do vseh ljudi in vseh narodov, ne samo z besedo, marveč tudi s svetlim zgledom. To je res domača vera, ki jim ne bo nakladala tujega jarma, marveč jim bo dajala svobodo otrok božjih.

Knez Rastislav je zbral nadarjene in poštene mladeniče, da sta jih učila in pripravljala sv. brata za duhovniško službo. Ustanovila sta torej nekako semenišče za vzgojo domače duhovščine. Nadaljevala sta prevajanje bogoslužnih knjig. Zraven sta ljudstvu oznanjala krščansko vero, trebila ostanke poganškega praznoverja in poganške npravne propalosti. Tedanji nemški misijonarji so bili v tem prepovršni in prepopustljivi, da bi mogli velikaše pridobivati za nemško politiko. Staroslovensko Žitje (živiljenjepis) Konstantina jih dolži, da so celo sami učili zmote in vraže, kar je pač nekoliko pretirano. Žitje Metodija pa piše, da nemški duhovniki niso bili naklonjeni Moravanom, marveč so kvarili in spletkarili.

Casi so bili silno viharni. Nemški kralj Ludovik je zvedel, da se hoče Rastislav osamosvojiti. Močna nemška vojska je brez odpora pridrevila k Rastislavovi trdnjavi Devinu in jo oblegla. Rastislav se je pobetal z Nemci in obljubil zvestobo nem. kralju. Nemški vpliv je naraščal.

Ciril in Metodij sta v teh težavnih časih mirno nadaljevala svoje misijonsko delo skoraj tri leta in pol. Približal pa se je čas, da je bilo treba učence posvetiti v duhovnike. Treba je bilo odpotovati v Rim (na koncu 866 ali v začetku 867).

Med potjo sta se več mesecev pomudila pri panonskem slovenskem knezu Kocelju, ki ju je z velikim veseljem sprejel in jim izročil 50 učencev. Potem sta skozi slovenske dežele potovala dalje v Rim. Najbrž sta se držala rimske ceste skozi Ptuj, Celje, Emono, Akvilejo in Benetke.

Ciril je že v Moravi in Panoniji maševal v slovan. jeziku in zbudil velik odpor nem. duhovščine proti slovanskemu bogoslužju. V Benetkah pa je imel z latin. duhovščino velike disputacije (razpravo) o slovan. bogoslužju. Razlagati si jo moremo le na ta način, da sta sv. brata imela z beneško (oglejsko) duhovščino neke dogovore in razgovore o svoj. misijon. delu in načrtu.

Med tem časom je že papež Nikolaj I. zvedel o delovanju sv. Cirila in Metodija. Iz Benetk sta mogla sv. brata po grških menihih v Rimu sama sporočiti papežu svoje želje; ni nemogoče, da sta se kneza Rastislav in Kocelj v tej zadevi obrnila na papeža. Tako je razumljivo, da ju je papež Nikolaj I. povabil v Rim, verjetno je, da sta to povabilo prejela v Benetkah.

Dalje.

MOLK

(Nadaljevanje)

Kako čudno se zdi človeku, ko vidi, da mnogi ljudje, ki se udeležujejo duhovnih vaj, nočejo razumeti potrebe in važnosti molka za uspeh vaj. Zdi se jim ta zadeva pretirana, nepotrebna, otročja, čepčav je prvi predpogoj za uspeh. Od zdravnika, od čevljarja, od kovača si da človek kaj dopovedati v njihovi stroki, o duhovnih zadevah, o katerih najmanj ve, pa nič od poklicanih strokovnjakov.

O svojih grehah in napakah nič radi ne beremo. No, se pa vrzimo glede molka za spremembo nekoliko še na tuje grehe, drugih greh hvaliti, h grehu svetovati, v greh nagovarjati, veleovati. Tega menda ne boš trdil, da so taki grehi izumrli. Je so, nekateri celo cvetejo, tu in tam. Nemalokrat lahko slišimo govoriti: Najslabše se godi človeku, če je pošten. Kaj imamo od tega, da smo pridno delali, varčevali, da nismo popivali, kradli, goljufali, morili. Tistim, ki so vse tako počeli, se dobro godi, mi se pa berčiči potikamo po svetu. Kdor tako govori - in če še res tako misli - je res žalosten kristjan. Žalosten in reven kristjan, ki precej na kratko misli. Ljuba duša, saj še ni vseh dni konec. Pod Hitlerjem so tudi nekateri tako mislili: nikoli več ne bo drugače; škoda, da se nisem zvezal z njimi; z njimi potegnili; nimam sreče; kako so dobro zadeli tisti, ki so z Nemcem; važni so, vlečejo profite, doma bodo ostali, naprej bodo prišli, velike grunte, dobre službe jim bodo dali. - Tisoč let bo trajalo to, saj Hitler je rekel. Bog pa je ukrenil drugače. Ko je bila mera polna, je naredil vsem te hudobijam konec, strašen konec. In naenkrat je ves svet tajil, da je kdaj obračunal ali celo podpiral Hitlerja. Zdaj, ko trpe, se vsi kesajo, da so se dali zapeljati, da so hvalili tuje grehe. Tako se bodo kesali o svojem času vsi, ki hvalijo katero koli krivico, laž, zmoto, hudobijo, ko jo bo Bog obsodil in zavrgel. Veseli se in veselja poskakuj, če nisi delal krivice, če nimaš krivičnega blaga, kajti če ne bodo kaznovali tega ljudje, bo kaznoval Bog. Hudobnež bo še pravično blago izgubil s krivičnim vred. Ti pa, če si res tako pošten in krščanski, imaš zdaj mir vesti, velja ti Jezusov blagor krivično preganjanim, obljuba večnega plačila in upanje na povračilo, ko se spametuje nori svet. Zdaj tarnaš, kako je hudo, čez par let, ko boš zopet vprežen v svoj grunt in boš garal ko vol, ko te bodo objele skrbi lastnega gospodarstva, boš pa govoril, da nisi nikoli in ne boš nikoli več tako prijetno živel kakor tukaj. Saj že poldrugo leto uživamo počitnice; ne sejemo in ne žanjemo, pa le jemo in smo oblečeni, če ne kot Salamon, pa vsaj kot Absalon (kar se glave tiče!) - in vendar ves čas tožimo: kaj bomo jedli, s čim se bomo oblekli: ko pa se je treba seliti, je vsega še preveč. Nikdar ne žaluj, da nisi grešil. Nikdar ne hvali in ne grajaj dneva pred večerom. Daj čas in prostor jezi, pravičnosti, previdnosti božji, da bo uredila zamotano štrečno današnjih dni. Če moraš nekaj časa trpeti, ti nedolžno jagnje ti, pa sprejmi za pokoro ali daruj za spreobrnenje grešnikov in sovražnikov. In kadar ti pride na jezik, da bi kritiziral Boga, raje molči in počakaj, da ne boš samega sebe moral pozneje točiti po zobeh.

Prilagodjeno dalje.

BREZNO SE ODPIRA

(Nadaljevanje)

Do nedelje po Šmarnu je mislila Potočarica ostati v mlinu, potem se pa vrniti za nekaj dni spet domov. Pa je prišlo čisto drugače. V četrtek po Šmarnu je komaj prinesla domov cajno jabolk, ki jih je nabrala z otroki: "Strašno soparno je spet," je tožila sama sebi in otrokoma, "tako da človek komaj vzdiguje noge; tako so težke, da nisem za nobeno delo." Ko je šlo proti večeru, ji je pri kuhanju večerje nagajal dim, da je komaj gledala skozi zasoljene oči. Nad Grmado, Toščem in Jegalami so že ležali svinčeni oblaki, ki so z nenavadno naglavo hiteli pokrivati vse nebo. Blisk za bliskom je švigal, vsak strašnejši od drugega. Strela je kar vrsti udarjala zdaj v drevje zdaj v skale in pa kar v zemljo. Kot bi se odprl sam pekel, se je vse svetilo. Treskalo je, da je bilo groza. Lilo je, kot še nikoli. Še to se je zgodilo, da so strele, ki so udarjale kar v zemljo, kar vlekale na dan nove studence, kjer jih prej nikoli ni bilo. Vse to je bilo okrog osme ure zvečer. Potočarica je takoj, ko je začelo liti, šla odpirat za tvornice, da bi voda lahko odtekala mimo mlina. Vsa premočena, da so se kar luže delale za njo, se je vrnila v hišo in se hitela preoblačiti. Bliski so švigali še kar naprej, da se je kar naprej križala: "Bog in sveti križ božji!" Spet in spet je šla ven in vsakokrat prišla bolj obupana nazaj. Voda je že drla na obeh straneh mlina in nosila s seboj polena, hlode, drevje s koreninami, sploh kar je dosegla, vse je šlo ž njo. "Kaj bo, kaj bo iz tega?" je tožila venomer in hodila po hiši, prekladala luč z okna na okno in ni vedela, kaj bi. Pa še domov ne moremo, ko dere voda že na vse plati. Kaj bo, če bo začela spodkopavati mlin, pa ni nobenega človeka od nikoder, da bi pomagal."

Otroka sta se nekaj časa plašno stiskala k materi, nazadnje pa sta zadremala v kotu pri peči. Na oknu je slabotno brlela petrolejka. Potočarica je zagrebla obe roki v obraz in ni vedela, kaj bi. Tedaj je zamoklo butnilo ob steno. Ves mlin se je stresel. Potočarico je kar vrglo pokonci. Luč se je nevarno zazibala na oknu. Otroka sta planila iz kota in se z obema rokama obesila materi za krilo: "Mati, kaj je bilo to?" Komaj jih je pomirila spet toliko, da je mogla iti pogledat. Šla je po stopnicah na podstrešje, da bi od tam skozi lino pogledala, kaj se godi zunaj.

Prav tisti večer je hodil Brlogar iz mesta proti domu. Ko je prišel v Hrastnici do cerkve sv. Andreja, je že videl, da se zbira nekaj hudega. Tako težkih oblakov in takih bliskov ki so neprestano kar prepežali vse nebo, ni videl še svoj živ dan. Pospešil je korak, da bi prišel do noči, in še bi se dalo, še pred nevihto domov. Od vsepovsod se je slišalo zvonjenje k hudi uri: pri sv. Andreju, pri sv. Ožboltu, pri sv. Barbari, na Osovniku; še od Sel sem je prihajal glas zvona sv. Jere. Vedno bolj se je temnilo. Ko je Brlogar zavil od Brojanove bajte naprej, so začele padati prve debele kaplje. Na sotočju obeh Hrastnic, one izpod Lipnika, in tiste, ki prihaja izpod Tošča, je še lilo kakor iz škafa. Nekaj časa je vedril na Žirovnikovi žagi, ko pa je videl,

da ne bo prenehala, da bo vedno slabše, je šel kar v takem napreju, ba bi bil prej ko mogoče doma. Kar proti Potočarjevemu mlinu jo je mahnil, da bi od tam naravnost navkreber po bližnjisi prej prišel. "Bog ve, če je Potočarica z otrokoma še v mlinu?" ga je zaskrbelo, ko je videl, kako voda narašča z bliskovito hitrico. "To noč utegne biti nevarno," je pomislil in že spet skoro tekla naprej. Kmalu pa se je moral umekniti s steze više v breg, ker je pot že popljavljala voda. Po strugi je drvel umazan potok in vlekel s seboj vse polno vsakovrstnega lesa. "Drva sem letos že zastopaj napravljaj," je mimogrede zbolelo Brlogarja, pa ga je skrb gnala že spet naprej. Vode je bilo zunaj struge po vsej ozki dolinici za dober konolec visoko in silila je že v strm z gozdom porasel breg. Brlogar se je plazil skozi grnovje, da so ga mokre veje bile po glavi. Premočen je bil že do kože. Od daleč je zagledal luč v mlinu. "Bog, pomagaj! Še se notri, voda pa dere že okrog in okrog mlina. Le kako naj sedaj Potočarica pride ven z obema otrokoma? Strašno na hitro je prišlo vse to." Tako so se pletle Brlogarju misli. "Prej najbrž ni niti misliti utegnila pri svojih opravkih na to, zdaj pa ne more več. Kaj če bo voda vse skupaj odnesla?" Bregovi so se kar tresli od divjega butanja valov, hlodov in grmenja. "Brlogar pa je hitel, kar je največ mogel, da bi prej ko mogoče prišel do mlina in da bi pomagal, če bi se še kaj dalo.

Potočarica je na podstrešju odprla lino in ob siju bliskov videla vse strašno resnico. Kot otoček sredi hučurnika je stal mlin in se vedno močneje stresal. "Ebla, ki jih je nosila voda, so butala vanj in se gromadila za njim in okoli njega, da je bil pritisk vedno hujši. Vrnila se je spet doli in videla, da je že tudi udarila voda v vežo in da sili že v hišo. "Tinče, Tončka!" je prestrašena poklicala oba otroka. "Hitro pejdino pod streho, voda bo udarila v hišo." Pograbila je oba otroka in luč. Šli so pod streho. Potočarica je otroka posadila tu na suho seno, luč pa obesila na žebelj, ki je bil zabit v tram. Sama od strahu ni vedela, kaj bi, ali bi sedla k otrokoma na seno, ali stala, ali gledala skozi lino v grozo razdivjane noči. "Ko bi mogla vsaj lestev nasloniti na breg in uiti po njej z otrokoma ven," ji je šinila misel v glavo.

Potočarici se je zazdelo, da sliši klice: "Marijana, Marijana! Hvala Bogu, on je prišel, se je oveselila, odprla spet lino in skušala z očmi najti moža na bregu. V svitu bliskov je zagledala na bregu Brlogarja. Eno roko je imel na ustih, da bi okreplil svoj glas, z drugo je pa mahal njej in ji nekaj kazal. "Lestev poišči pod streho, pa najdaljšo, in mi jo poskusi pomoliti skozi lino sem na breg! Pa še kakšno močno desko poišči, ali pa jo odtrgaj kar od opaža, če ni druge, da ju bova položila po vrhu lestve. Samo hitro! Hitro! Voda je vedno večja in vsak čas lahko spodnese mlin."

Potočarica je zmedena begala iz kota v kot in iskala. Navsezadnje je le našla precej dolgo lestev. Bila je težka, da jo je mogla spraviti komaj do line. Tu jo je previdno naslonila na rob in jo začela počasi spuščati v temo. Brlogar je v svetlobi bliskov tykvoj presodil, da bo lestev pretežka in da se lahko zgodi, da se ji bo zmužnila iz rok, preden bo ž njo dosegla breg. Na vso moč ji je zato zavpil, naj jo za nekaj trenutkov zadrži.

Prihodnjič dalje.

IZ MISIJSKEGA ŽIVLJENJA

BRAZILIJA

Brazilijska je zelo velika južnoameriška država. Tako velika je kakor Evropa. V njej prebivajo Portugalci, Španci, Italijani, Nemci, Poljaki in tudi prvotni prebivalci, dasi jih je primeroma malo. Nekdaj je bila ta država portugalska kolonija, danes pa je samostojna republika. Državni jezik je portugalščina. Po veri je večina prebivalstva katoliška. Vseh katolčanov je 42.000.000. Pa čujte in strmite: V Braziliji je le 6.000 duhovnikov, tako da bi moral en duhovnik oskrbovati 7.000 duš. Dušno pastirstvo je zaradi vel. župnij skrajno težavno. Veliko redovnikov opravlja v obširnih pokrajinah župnijske in misijske posle. Neki pater, dušni pastir ogromne fare, opisuje svoje delo takole: Preteklo leto (1945) sem ravno polovico časa (180 dni) prebil na konjskem hrbtu. Prejezdil sem 2.626 km, spovedal 7.777 ljudi; krstil 917 otrok in poročil 128 parov. Pridigal sem 208-krat. In to vse na potovanjih v 1 letu!

To je težko, pravo cigansko življenje. Tedne dolgo na potu, vsak dan drugi ljudje, druga hrana, druga postelja! Tu živimo 1.100 m nad morjem. Poleti je vroče noč in dan, pozimi pa mrzlo, da zmrzuje in pada ostra slana, a le ponoči! Podnevi je vroče kakor poleti. Spati je treba ob ostri slani v revni leseni koči z napol odprto streho, razmajanimi stenami. Pokrit si le z volneno odejo in težkim potnim plaščem. Na nekem potovanju nisem lo dni in noči sezul svojih velikih čevljev odn. škornjev zaradi mraza. Navadili smo se na marsikaj. Toda tu je ponoči hipoma mrzlo, čez dan pa spet tako vroče, da komaj prebiješ dve minuti brez kločka na soncu... Potovanje v dežju je težko, v nevihti zelo nevarno, pri snehlj j očem se soncu na konju pa posebno doživetje. Pred kratkim sem prejezdil prvi dan 108 km in previdel bolnico 54 km od tu. Odjezdil sem ob 5 1/2 uri zjutraj in se vrnil ob 11 1/2 uri ponoči. V sedlu sem sedel 17 ur, pri bolnici sem bil le eno uro, da sem jo previdel, potem pa nekaj zaužil in počil. Bil je zelo vroč dan. Rabil sem seveda dva konja. Tri dni poprej sem previdel bolnika in bil na potu 72 km. Ob 9. uri zvečer sem se vrnil domov, da nisem videl niti glave svojega konja niti poti. Toda lisec je našel pot tudi v največji temi.

Pred nekaj meseci sem pričel delovati tudi med Indijanci. Žal v tej župniji izumirajo. Pred 20 leti jih je bilo več tisoč. Bili so popolni divjaki, ki so napadli priseljence, jih oropali in jim razdejali vsa naselja. V bojih jih je zelo mnogo padlo, ker jim je manjkalo orožja. V naši župniji jih je ostalo le 375, ki prebivajo na svojem lastnem velikem ozemlju zelo daleč. Prejšnji teden sem jim krstil 14 otrok. V tej župniji pastiruje 8 paterov na ozemlju, ki bi tam (v Evropi) obsegalo več škofij. Mnogo predelov je pa še neobljudenih in nedostopnih... Velikan župnija z ogromnim delom, a tudi veliko milostjo!"

"V Braziliji je ogromno dušnopastirskega dela in veliko pomanjkanje duhovnikov. Cela mesta so brez duhovnika. O silnih razdaljah Evropejci nimajo niti pojma..." piše spet neki drugi dušni pastir iz Brazilijske.

CERKVENI KOLEDAR

J a n u a r

1 Sreda	NOVO LETO- OBREZOVANJE GOSPODOVO. Odrešenik dobi ime: JEZUS.	Tvoja so nebesa in Tvoja je zemlja. Zem- eljskemu krogu in vsemu, kar ga napol- njuje, si Ti položil temelj. Pravica in sodba sta opora Tvo- jega prestola. (Dar- spev)	Maša (B) lastna (39, Kk 239) Vera, hvalospev in spomin svetnikov božična. Dupl. 2. cl. Off. ut in Brev. Dol. Mar.
2 Četrtek	PRESVETO IME JEZUSOVO in osmi dan sv. Stešana. Pop. odpustek dan- es in v osmi ni pod navad. pogoji.	Reši nas, Gospod, naš Bog, in zberi nas iz- med narodov, da bomo slavili Tvoje sv. ime in se hvalili s Tvo- jo hvalo. (Stop. spev)	Maša (B) lastna (40, Kk 241) 2. pr. osm. sv. Stešana (lastna). Vera. Hvalospev božič Dupl. 2. cl. Off. ut in Brev. Comm. oct. s. Stephani.
3 Petek	OSMI DAN SV. JANEZA, ap. in evang. (1. pe- tek)	Razsvetli dobrotno, Gospod, svojo Cerkev, da razsvetljena po naukih Tvojega bla- ženega apost. in e- vang. Janeza dospe do večnih darov (Prošnja)	Maša (B) kakor 27. dec. (42) 2. pr. h. Mariji, 3. za Cerkev ali papeža. Hvalospev apost. Simpl. Off. ut in Brev.
4 Sobota	OSMI DAN SV. NEDOLŽNIH OTROK (1. so- bota)	Hvalite, otroci, Gospo- da, hvalite ime Gospo- dovo. (Stop. spev)	Maša (R) kakor 28. dec. (42) 2. in 3. pr. kakor včeraj. Hvalospev božič. Simpl. Off. ut in Brev.
5. Nedelja	VIGILIJA (Bedenji dan) PRED RAZGLA- ŠENJEM GOSPO- DOVI. Sv. Telesfor, pap., uč.	Svojo Cerkev, prosimo, Gospod, milostno vodi, da bo pod Tvo- jim mogočnim vodstvom rasla v svobodi ter vztrajala v nepo- kvarjeni veri (Poob- hajil. prošnja)	Maša (B) lastna (42) Slava. 2. prošnja k sv. Telesforju 3. k. Mariji. Vera. Hvalospev božič. Privel. 2. cl. Off. ut in Brev.

Praznik Jezusovega imena d o p o l n j u j e
p r a z n i k G o s p o d o v e g a o b r e z o v a n j a. Imena
velikih osebnosti so častita in slavna. Jezus je največja osebnost,
saj je božja oseba. Zato je tudi n j e g o v o i m e č e z
v s a i m e n a, da se v tem imenu pripogne vsako koleno teh, ki
so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik prizna, da je
Jezus Kristus Gospod, v slavo Boga, Očeta (Flp 2, 10.). Spoštuj
Odrešenika? Časti tudi njegovo sveto ime! Ne skruni Jezusovega ime-
na! (Iz molitvenika "Kristus kraljuj!").